

Výuka náctiletých, ZŠ2 čtení, psaní / diagnostika

Jazyková diagnostika

Evropské jazykové portfolio – deskriptory pro několik jazyků vč. ČJ – poslech, psaní, čtení, ústní interakce a ústní projev (<https://ejp.rvp.cz/>)

jazyk/věk	0 - 11	11 - 15	15 - 19	19+
Česky	A1, A2, vše	A1, A2, B1, vše	A1, A2, B1, B2, C1, C2, vše	A1, A2, B1, B2, C1, C2, vše

Co je v deskriptorech pro ZŠ2 – čtení a psaní:

- **A2 (11-15 let) – čtení:** porozumění krátkým dopisům o každodenním životě, běžným výrazům na nápisech, jednoduchým návodům (např. jak si koupit jízdenku), jednoduchým textům o tématech, která znám; schopnost vyhledání jednoduchých informací v novinách, letácích apod.
- **A2 (11-15 let) – psaní:** schopnost napsat něco o své rodině, škole, koníčcích, reakci na pozvání – odmítnutí či přesunutí setkání, jednoduchý popis události, schopnost používání spojek a, i, ale, protože.

Diagnostika úrovně znalosti českého jazyka – J. Cvejnová, I. Papírníková, D. Benešová Gruntová

- Příručka věnující se postupu při testování a hodnocení – není primárně určena pro mládež, ale myslím, že by se z ní určitě dalo čerpat. Obsahuje přílohy s konkrétními úkoly.
- PDF zde: https://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/diagnostika_urovne_znalosti_ceskeho_jazyka_cic.pdf
- ukázka cvičení:

Ověření dovednosti produkce psaného textu – 5

Jak se cítí osoba na obrázku? Napište souvislý text (min. 7 vět):

.....

.....

.....

Příklady metodik

- Čeština jako cílový jazyk I. – Metodika pro výuku dětí do 15 let –
J. Šindelářová a S. Škodová
http://www.msmt.cz/uploads/VKav_200/cjm_28032014/METODIKA_PRO_DETI_fi_nal_po_vsech_korekturach.pdf
- Metodika práce s žáky-cizinci v základní škole – J. Šindelářová a S. Škodová

Učebnice

Pracovní listy *Spolu to zvládneme*

<https://cizinci.npicr.cz/wp-content/uploads/2020/01/Spolu-to-zvl%C3%A1dneme-na-web.pdf>

- pracovní listy na různá témata vč. příloh (např. domino na tisk a vystřihnoutí)

SPOLU TO ZVLÁDNEME

5. JAKÉ TO JE?

Úvodní text:

Petr, Hai a Iva jsou dobří kamarádi. Hai chodí do stejné třídy jako Petr, Iva je o dva roky starší. Hai se před několika lety přistěhoval s rodiči z Vietnamu. Nyní nastoupil do nové školy i třídy. S Petrem se ihned skamarádili a tráví spolu hodně času. Hrají fotbal, rádi jezdí na kole a na koloběžce. Hai má modré kolo a černou koloběžku s malými kolečky, Petr jezdí na stříbrném kole s černými pruhy a má bílou koloběžku s velkým předním kolem. Iva dostala nové kolo k narozeninám, vybrala si ho sama, je červené a větší než staré kolo. O víkendu společně všichni tři pojedou na výlet po cyklistické stezce kolem řeky. Zastaví se i v parku na dětském hřišti, kde si odpočinou.

5.1 JAKÉ TO JE?

Gramatika:

Přídavná jména – označují vlastnost podstatných jmen - jaké něco je, čím to je (červené kolo, Petrův kamarád)

Ptáme se na ně: JAKÝ? KTERÝ? ČÍ?

a) Podtrhni barevně všechna přídavná jména a zapiš je do pracovního listu.

Česky s vlaštovkou

https://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/cesky_s_vlastovkou_1.pdf

- pracovní listy pro mladší a starší děti i dospělé, přizpůsobené pro různé úrovně/v nabídce více variant jedné aktivity

Česky s vlaštovkou – ukázka pracovního listu:

PRACOVNÍ LIST 14

Název aktivity	PŘÍBĚH PODLE ABECEDY
Úroveň	B1–C1
Věk studentů	Starší ŠV / mládež (dospělí)
Počet studentů	Skupina
Cíl aktivity	Procvičování slovní zásoby, tvorba vět a použití časových spojek, předložek a částic
Časová dotace	15–25 min.
Pomůcky	Tabulka z přílohy (viz s. 49)

Studenti pracují ve skupinách. Každá skupina dostane tabulku a nějaké (probrané) téma, např. kultura, sport, jídlo apod. Ve skupině během předem stanoveného časového limitu vymýšlejí a píšou věty na toto téma tak, aby na sebe tyto věty smysluplně navazovaly. Pořadí vět určuje písmenko, na které daná věta začíná (viz tabulka). Lektor monitoruje, dodává slovní zásobu a opravuje případné chyby bránící porozumění. Po dokončení předají svůj papír další skupině, ta věty přečte a studenti s lektorem dohromady hodnotí porozumění a adekvátnost vět.

Doplňkové informace k aktivitě

Tabulka udává, jaká počáteční písmenka jsou povolena. U samohlásek nehraje diakritika roli.

Nemusí se použít celá abeceda, záleží na počtu studentů a jejich úrovni.

Ukončení příběhu (použití zbývajících písmen) může být jako domácí úkol.

Zadání tématu není podmínkou, studenti mohou tvořit věty volně, pouze s podmínkou, že věty navazují na sebe a tvoří celek a zároveň musí vždy další věta začínat na následující písmenko dle tabulky. Výsledkem by mohl být například dialog uvedený v příkladech.

Výzva pro pokročilé studenty: tvorba vět ústně. Studenti vymýšlejí věty postupně, jeden za druhým. Pravidlo o prvních písmenech a smysluplnosti zůstává. V tomto případě je kladen důraz na plynulost, ne na gramatickou správnost. Pro usnadnění aktivity může lektor připravit krátký slovníček na dané téma (nebo využít slovník k danému tématu z učebnice).

Příklady

Téma SPORT:

A – Alonso je můj oblíbený pilot formule 1.

B – Byl bych rád, kdybych mohl na nějaký závod jet.

C, Č – Často se aspoň dívám na závody v televizi.

D, Ď – Dřív jsem chtěl také závodit, ale teď bych raději skočil s padákem.

E, F, G – Fitness trenér v mém klubu na to má jiný názor.

Levou zadní I.

META o.p.s.

- pro žáky s odlišným mateřským jazykem ve věku 14 až 18 let
- obsahuje 12 lekcí – základní komunikační témata z běžného života
- rozvíjení všech čtyř řečových dovedností (čtení, psaní, mluvení a poslech) a částečně také na výuku českých reálií.

-

Čeština pro malé cizince 2

I. Lejnarová, S. Kotyková, J. Kinkalová (pozn. našla jsem ji v sez. doporuč. literatury v jedné příručce, osobně jsem ji neviděla, pdf jsem nenašla – pravděpodobně spíše pro mladší děti)

Seznam dalších učebnic ZDE: <https://www.inkluzivniskola.cz/cestina-druhy-jazyk/ucebnice>

(starší žáci ZDE: <https://www.inkluzivniskola.cz/ucebnice-starsi-zaci>)

Další zdroje:

<https://www.inkluzivniskola.cz/cestina-jako-druhy-jazyk>

<https://www.inkluzivniskola.cz/cestina-jazyk-komunikace/jazykova-diagnostika>

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vzdelavani-zaku-cizincu>

<https://www.meta-ops.cz/>

<https://www.inkluzivniskola.cz/diagnosticke-testy-recovych-dovednosti>

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/metodika-prace-s-zaky-cizinci-na-zakladnich-skolach>